

[Αρχική Σελίδα](#) > ... > [Προσφυγή Στη Δικαιοσύνη](#) > [Πού Και Πώς](#) > [Έξοδα](#) > Belgium

Έξοδα

Περιεχόμενο που
παρέχεται από
Βέλγιο

Βέλγιο

Στη σελίδα αυτή μπορείτε να βρείτε πληροφορίες για το κόστος των δικαστικών διαδικασιών στο Βέλγιο. Για λεπτομερέστερη ανάλυση των δικαστικών εξόδων, συμβουλευθείτε τις ακόλουθες περιπτώσιολογικές μελέτες:

[Οικογενειακό δίκαιο - Διαζύγιο](#)

[Οικογενειακό δίκαιο - Επιμέλεια τέκνων](#)

[Οικογενειακό δίκαιο - Διατροφή](#)

[Εμπορικό δίκαιο - Σύμβαση](#)

[Εμπορικό δίκαιο - Ευθύνη](#)

Διατάξεις σχετικά με τις αμοιβές στον χώρο των νομικών επαγγελματιών

Δικαστικοί επιμελητές

Αστικές υποθέσεις

Οι αμοιβές των δικαστικών επιμελητών στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις ρυθμίζονται με το βασιλικό διάταγμα της 30ής Νοεμβρίου 1976. Τα τιμολόγια για το 2009 δημοσιεύτηκαν στο *Moniteur belge* τις 31ης Δεκεμβρίου 2008.

Τα κείμενα και τα τιμολόγια δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο [του Εθνικού συλλόγου δικαστικών επιμελητών του Βελγίου](#) («Τιμολόγια και επιτόκια» και στη συνέχεια «Όλες οι υποθέσεις») ή στο δικτυακό τόπο της [Δικτυακής πύλης της δικαστικής εξουσίας του Βελγίου](#) («Νομοθεσία»).

Ποινικές υποθέσεις

Οι αμοιβές των δικαστικών επιμελητών στις ποινικές υποθέσεις ρυθμίζονται με το βασιλικό διάταγμα της 28ης Δεκεμβρίου 1950 και με την υπουργική εγκύκλιο της 22ας Ιανουαρίου 2009. Τα τιμολόγια για το 2009 δημοσιεύτηκαν στο *Moniteur belge* της 12ης Ιανουαρίου 2009.

Τα κείμενα και τα τιμολόγια δημοσιεύονται στο δικτυακό τόπο [του Εθνικού συλλόγου δικαστικών επιμελητών του Βελγίου](#) («Τιμολόγια και επιτόκια» και στη συνέχεια «Ποινικές υποθέσεις») ή στο δικτυακό τόπο της [Δικτυακής πύλης της δικαστικής εξουσίας του Βελγίου](#) («Νομοθεσία»).

Δικηγόροι

Οι αμοιβές των δικηγόρων δεν καθορίζονται νομοθετικά. Ο δικηγόρος μπορεί να καθορίσει ελεύθερα την αμοιβή του, η οποία μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης μεταξύ δικηγόρου και πελάτη, αλλά πρέπει εντούτοις να καθορίζεται σε δίκαια και λογικά όρια. Ο δικηγορικός σύλλογος μπορεί να ασκεί έλεγχο ώστε ο δικηγόρος να μην υπερβαίνει τα όρια αυτά.

Είναι δυνατοί διάφοροι τρόποι υπολογισμού: αμοιβή ανά ώρα, αμοιβή ανά παροχή, αμοιβή ανάλογα με την αξία

της υπόθεσης (ποσοστό επί της αξίας της διαφοράς)... Σύμφωνα με το άρθρο 446β του βελγικού Δικονομικού κώδικα, απαγορεύονται οι συμφωνίες που συνδέουν τις αμοιβές αποκλειστικά με το αποτέλεσμα της δίκης. Ο δικηγόρος πρέπει να ενημερώνει εκ των προτέρων τον πελάτη του για τη μέθοδο υπολογισμού της αμοιβής του. Η αμοιβή των δικηγόρων δεν υπόκειται σε ΦΠΑ στο Βέλγιο.

Πάγια έξοδα

Πάγια έξοδα στις αστικές δίκες

Πάγια έξοδα που βαρύνουν τους διαδίκους στις αστικές δίκες

Τα έξοδα των δικαστηρίων είναι πάγια στο Βέλγιο. Το κόστος ποικίλλει ανάλογα με το δικαστήριο ενώπιον του οποίου διεξάγεται η δίκη και ανάλογα με το στάδιο της διαδικασίας (πρώτος βαθμός ή έφεση).

Τα έξοδα της δίκης αποκαλούνται «δικαστική δαπάνη» και αποτελούν το αντικείμενο των άρθρων 1017 επ. του Δικονομικού κώδικα. Το άρθρο 1018 προβλέπει λεπτομερώς τα έξοδα που περιλαμβάνονται στη δικαστική δαπάνη και τα οποία είναι :

- διάφορα δικαστικά τέλη και τέλη καταχώρησης. Τα δικαστικά τέλη περιλαμβάνουν τα τέλη εγγραφής στο πινάκιο, σύνταξης και αποστολής και εκτίθενται λεπτομερώς στο άρθρο 268 επ. του Κώδικα τελών εγγραφής, υποθήκης και δικαστικών τελών
- το κόστος των δικαστικών εγγράφων
- το κόστος αποστολής της απόφασης
- τα έξοδα της αποδεικτικής διαδικασίας, και ιδίως οι αμοιβές μαρτύρων και πραγματογνωμόνων. Όσον αφορά τους μάρτυρες, το ποσό των αμοιβών και αποζημιώσεων καθορίζεται με το βασιλικό διάταγμα της 27ης Ιουλίου 1972
- τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής των δικαστικών, των γραμματέων και των διαδίκων, όταν η μετακίνησή τους διατάσσεται από το δικαστήριο, καθώς και τα έξοδα διαφόρων πράξεων που πραγματοποιούνται αποκλειστικά ενόψει της δίκης
- η αποζημίωση της διαδικασίας του άρθρου 1022
- οι αμοιβές και τα έξοδα του διαμεσολαβητή που ορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 1734.

Το άρθρο 1019 διευκρινίζει ότι τα τέλη εγγραφής που συνυπολογίζονται στη δικαστική δαπάνη περιλαμβάνουν:

- το γενικό πάγιο τέλος,
- τα ειδικά πάγια τέλη και
- τα τέλη που οφείλονται για αποφάσεις με τις οποίες διατάσσεται καταδίκη, εκκαθάριση ή αναγνώριση χρηματικών ποσών ή κινητών αξιών.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, όταν ο αιτών ή ο παρεμβαίνων στη διαδικασία δεν είναι Βέλγος, ενώ ο καθού είναι Βέλγος, ο καθού μπορεί να ζητήσει την καταβολή εγγύησης από τον αιτούντα ή τον παρεμβαίνοντα για την εξασφάλιση της πληρωμής της αποζημίωσης και των τόκων που ενδέχεται να επιδικαστούν, εκτός αν υπάρχει διεθνής σύμβαση που προβλέπει εξαίρεση ή εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων. Αυτό προβλέπεται από το άρθρο 851 του Δικονομικού κώδικα.

Θα πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη τα έξοδα δικαστικού επιμελητή, δικηγόρου (βλ. ανωτέρω), και ενδεχομένως μεταφραστών και διερμηνέων (βλ. κατωτέρω).

Στάδιο της αστικής δίκης στο οποίο καταβάλλονται τα πάγια έξοδα

Ορισμένα έξοδα πρέπει να καταβληθούν πριν την εκδίκαση της αγωγής. Αυτό ισχύει για τα δικαστικά τέλη που εισπράττονται κατά την εγγραφή στο πινάκιο.

Τα έξοδα που γεννώνται κατά τη διάρκεια της δίκης εισπράττονται γενικά κατά τη διάρκεια της δίκης.

Για ορισμένα έξοδα απαιτείται να δοθεί προκαταβολή. Έτσι, οι πραγματογνώμονες πληρώνονται από την προκαταβολή την οποία έχει καταβάλει ο διάδικος που ζήτησε το αποδεικτικό αυτό μέσο. Επίσης, το άρθρο 953 προβλέπει ότι ο διάδικος που ζητεί την εξέταση μάρτυρα πρέπει να καταβάλει στο γραμματέα, πριν την εξέταση του μάρτυρα, προκαταβολή ίση με το ποσό της αμοιβής και των εξόδων του μάρτυρα (μετακίνηση,...).

Συχνά τα δικαστικά έξοδα καταβάλλονται από το δικηγόρο και περιλαμβάνονται στο λογαριασμό εξόδων και αμοιβών του.

Πάγια έξοδα σε ποινικές δίκες

Πάγια έξοδα των διαδικών σε ποινικές δίκες

Τα πάγια έξοδα στις ποινικές δίκες ρυθμίζονται με τα άρθρα 91 επ. του βασιλικού διατάγματος της 28ης Δεκεμβρίου 1950.

Στάδιο της ποινικής δίκης στο οποίο καταβάλλονται τα πάγια έξοδα

Τα πάγια έξοδα στις ποινικές δίκες ρυθμίζονται με τα άρθρα 91 επ. του βασιλικού διατάγματος της 28ης Δεκεμβρίου 1950.

Πάγια έξοδα σε συνταγματικές δίκες

Πάγια έξοδα των διαδικών σε συνταγματικές δίκες

Τα μόνα έξοδα που βαρύνουν τους διαδίκους σε συνταγματική δίκη είναι τα έξοδα αποστολής με συστημένη επιστολή.

Πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται εκ των προτέρων από τους συνηγόρους

Πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των διαδικών

Οι κανόνες δεοντολογίας επιβάλλουν στους δικηγόρους υποχρέωση ενημέρωσης και παροχής συμβουλών στους πελάτες τους. Αυτό σημαίνει ότι ο δικηγόρος παρέχει στον πελάτη του πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του.

Ο δικηγόρος πρέπει, μεταξύ άλλων, να ενημερώνει τους πελάτες του σχετικά με τη μέθοδο υπολογισμού της αμοιβής του.

Πηγές πληροφοριών σχετικά με τα έξοδα

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες για τα δικαστικά έξοδα στο Βέλγιο;

Πληροφορίες για το θέμα αυτό διατίθενται από το δικτυακό τόπο της [Ομοσπονδιακής δημόσιας υπηρεσίας Δικαιοσύνης](#), το δικτυακό τόπο της [Επιτροπής εκσυγχρονισμού του δικαστικού σώματος](#) («Νομικές πληροφορίες») ή από τους δικτυακούς τόπους των διαφόρων νομικών επαγγελματιών.

Ανάλογες πληροφορίες μπορεί να βρει κανείς συμβουλευόμενος τα νομοθετικά κείμενα ή ζητώντας πληροφορίες από τη γραμματεία των δικαστηρίων ή από δικηγόρο.

Σε ποιες γλώσσες δίδονται οι πληροφορίες για τα δικαστικά έξοδα στο Βέλγιο;

Οι πληροφορίες αυτές δίδονται στα ολλανδικά και στα γαλλικά.

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες σχετικά με τη διαμεσολάβηση/συνδιαλλαγή;

Πληροφορίες σχετικά με τη διαμεσολάβηση διατίθενται από το δικτυακό τόπο της [Ομοσπονδιακής δημόσιας υπηρεσίας Δικαιοσύνης](#) («Δημοσιεύσεις»), καθώς και από το δικτυακό τόπο της [Ομοσπονδιακής Επιτροπής Διαμεσολάβησης](#).

Πού μπορώ να βρω πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τα έξοδα;

Δικτυακός τόπος με πληροφορίες για τα έξοδα

Βλ. ανωτέρω.

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες για τον μέσο όρο της χρονικής διάρκειας των διαφόρων διαδικασιών;

Πληροφορίες σχετικά με την προβλεπόμενη διάρκεια της δίκης σας μπορεί να σας δώσει δικηγόρος. Η μέση διάρκεια διαφέρει ανάλογα με τον τύπο δίκης που επιθυμείτε να κινήσετε και ανάλογα με το δικαστήριο στο οποίο επιθυμείτε να προσφύγετε.

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες για το μέσο συνολικό κόστος μιας συγκεκριμένης διαδικασίας;

Πληροφορίες σχετικά με το προβλεπόμενο κόστος της δίκης σας μπορεί να σας δώσει δικηγόρος. Το μέσο κόστος διαφέρει ανάλογα με τον τύπο δίκης που επιθυμείτε να κινήσετε και ανάλογα με το δικαστήριο στο οποίο επιθυμείτε να προσφύγετε.

Φόρος προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ)

Πού μπορώ να βρω σχετικές πληροφορίες; Ποιοι είναι οι εφαρμοστέοι συντελεστές;

Όπου δημοσιεύονται πληροφορίες για το κόστος, τα αναγραφόμενα ποσά δεν περιλαμβάνουν ΦΠΑ. Ο εφαρμοστέος συντελεστής ΦΠΑ είναι 21%.

Νομική συνδρομή

Εφαρμοστέο εισοδηματικό κατώτατο όριο στον τομέα της αστικής δικαιοσύνης

Πρόκειται για ζήτημα που διέπεται από τα άρθρα 508/1 επ. του βελγικού Δικονομικού κώδικα.

Οι «νομικές πρώτες βοήθειες» παρέχονται δωρεάν σε όλους. Πρόκειται για μια πρώτη νομική συμβουλή που σας επιτρέπει να σχηματίσετε σαφέστερη εικόνα της κατάστασης:

- πρακτικές πληροφορίες,
- νομική ενημέρωση,
- μια πρώτη γνώμη ή παραπομπή σε ειδικευμένο οργανισμό.

Αυτές οι πρώτες συμβουλές δίδονται από νομικούς επαγγελματίες εντελώς δωρεάν, όποια κι αν είναι τα εισοδήματά σας.

Η νομική βοήθεια δεύτερου σταδίου επιτρέπει σε όσους δεν διαθέτουν επαρκή εισοδήματα για να εξασφαλίσουν τις υπηρεσίες δικηγόρου να λάβουν βοήθεια από δικηγόρο εντελώς δωρεάν ή με μικρότερο κόστος. Η συνδρομή του δικηγόρου έγκειται στην παροχή συμβουλών και υπεράσπισης. Το βασιλικό διάταγμα της 18ης Δεκεμβρίου 2003 καθορίζει τους όρους υπό τους οποίους η νομική βοήθεια δεύτερου σταδίου και η νομική συνδρομή παρέχονται εντελώς δωρεάν ή με μικρότερο κόστος.

Πλήρη νομική συνδρομή λόγω της κοινωνικής τους κατάστασης δικαιούνται οι ακόλουθες ομάδες :

- οι άγαμοι των οποίων το καθαρό μηνιαίο εισόδημα είναι κατώτερο των 944 EUR
- οι άγαμοι που έχουν την επιμέλεια άλλου ατόμου και των οποίων το καθαρό μηνιαίο εισόδημα είναι κατώτερο των 1.213 EUR (+ 163,47 EUR για κάθε άτομο που τους βαρύνει)
- οι έγγαμοι (ή τα άτομα που συμβιούν εκτός γάμου), εφόσον το καθαρό μηνιαίο εισόδημα του νοικοκυριού είναι κατώτερο των 1.213 EUR (+ 163,47 EUR για κάθε άτομο που τους βαρύνει)
- τα άτομα που λαμβάνουν επίδομα κοινωνικής ένταξης ή προνοιακό επίδομα
- οι δικαιούχοι του εγγυημένου εισοδήματος ηλικιωμένων (garantie de revenus aux personnes âgées - GRAPA)
- τα άτομα που λαμβάνουν επιδόματα αναπλήρωσης εισοδήματος αναπήρων, στα οποία δεν χορηγείται

επίδομα ένταξης

- τα άτομα που έχουν την επιμέλεια τέκνου και δικαιούνται εγγυημένες οικογενειακές παροχές
- οι δικαιούχοι κοινωνικής στέγης, οι οποίοι στην φλαμανδική περιφέρεια και στην περιφέρεια των Βρυξελλών καταβάλλουν ενοίκιο ίσο με το ήμισυ του βασικού ενοικίου ή, στη Βαλλονία, καταβάλλουν ένα ελάχιστο ενοίκιο
- οι ανήλικοι
- οι αλλοδαποί για την υποβολή αίτησης νομιμοποίησης της διαμονής ή για την άσκηση προσφυγής κατά απόφασης που λαμβάνεται κατ' εφαρμογή των νόμων για την είσοδο στην επικράτεια, τη διαμονή, την εγκατάσταση και την απομάκρυνση από την επικράτεια
- οι αιτούντες άσυλο ή τα άτομα που υποβάλουν αίτηση για να τους αναγνωρισθεί το καθεστώς του πρόσφυγα ή του ακουσίως μετακινηθέντος ατόμου
- τα άτομα που έχουν κινήσει διαδικασία συλλογικής ρύθμισης χρεών ή που επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση συλλογικής ρύθμισης χρεών.

Δικαιούχοι πλήρους νομικής συνδρομής οι οποίοι τεκμαίρεται ότι δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα (το τεκμήριο είναι μαχητό) είναι :

- όσοι βρίσκονται υπό κράτηση ή διεξάγεται εις βάρος τους ανάκριση και υπάγονται στο νόμο για την άμεση προσαγωγή, οι οποίοι τεκμαίρεται, μέχρις αποδείξεως του εναντίου, ότι δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα
- οι διανοητικά ασθενείς για τους οποίους έχουν διαταχθεί τα μέτρα που προβλέπει ο νόμος της 26ης Ιουνίου 1990 για την προστασία του προσώπου των διανοητικώς ασθενών, οι οποίοι τεκμαίρεται, μέχρις αποδείξεως του εναντίου, ότι δεν διαθέτουν επαρκή οικονομικά μέσα
- ο καθού ο οποίος υπάγεται στο νόμο για την άμεση προσαγωγή.

Δικαιούχοι μερικής νομικής συνδρομής (ο δικηγόρος μπορεί να ζητήσει περιορισμένη αμοιβή για την κάλυψη των εξόδων του) είναι :

- οι άγαμοι των οποίων το καθαρό μηνιαίο εισόδημα είναι μεταξύ 944 EUR και 1.213 EUR
- οι άγαμοι που έχουν την επιμέλεια άλλου ατόμου και των οποίων το καθαρό μηνιαίο εισόδημα είναι μεταξύ 1213 EUR και 1.480 EUR (+ 163,47 EUR για κάθε άτομο που τους βαρύνει)
- οι έγγαμοι (ή τα άτομα που συμβιούν εκτός γάμου), εφόσον το καθαρό μηνιαίο εισόδημα του νοικοκυριού είναι μεταξύ 1.213 EUR και 1.480EUR (+ 163,47 EUR για κάθε άτομο που τους βαρύνει)

Το ποσά αυτά αναπροσαρμόζονται κάθε χρόνο ανάλογα με την εξέλιξη του δείκτη τιμών καταναλωτή.

Η νομική συνδρομή αφορά τα δικαστικά έξοδα. Αν ο πελάτης δεν διαθέτει επαρκή οικονομικά μέσα για να καλύψει τα δικαστικά έξοδα, μπορεί να προσφύγει, ο ίδιος ή μέσω του δικηγόρου του, στο γραφείο νομικής συνδρομής. Ανάλογα με το βαθμό αφερεγγυότητάς του, θα μπορέσει να απαλλαγεί, εν όλω ή εν μέρει, από τα έξοδα δικαστικού επιμελητή, πραγματογνώμονα κλπ. Το θέμα αυτό διέπεται από τα άρθρα 664 επ. του Δικονομικού κώδικα.

Εφαρμοστέο εισοδηματικό κατώτατο όριο για κατηγορουμένους σε ποινικές δίκες ή για τα θύματα της εγκληματικότητας

Οι όροι χορήγησης νομικής συνδρομής για κατηγορουμένους σε ποινικές δίκες ή για θύματα είναι οι ίδιοι με τους προεκτεθέντες.

Ανέξοδες δικαστικές διαδικασίες

Υπάρχουν ανέξοδες δικαστικές διαδικασίες, για παράδειγμα η διαδικασία συλλογικής ρύθμισης χρεών ή η διαδικασία για ανέξοδη προσφυγή στα δικαστήρια.

Σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να καταβάλει ο ηττηθείς διάδικος τα έξοδα του διαδίκου που κέρδισε τη δίκη;

Σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις

Σύμφωνα με τα άρθρα 1017 επ., τα έξοδα που αποτελούν τη δικαστική δαπάνη (έξοδα δικαστικού επιμελητή,

πραγματογνωμόνων, δικαστηρίου,...) βαρύνουν κατ' αρχήν τον ηττηθέντα διάδικο, όταν εκδοθεί η απόφαση.

Ένα κατ' αποκοπή ποσοστό των εξόδων και αμοιβών του δικηγόρου του διαδίκου που κέρδισε τη δίκη περιλαμβάνεται στη δικαστική δαπάνη που θα βαρύνει τον ηττηθέντα διάδικο. Το ποσοστό αυτό αποτελεί τη «διαδικαστική αποζημίωση» και είναι ένα κατ' αποκοπή ποσό υπολογιζόμενο ανάλογα με το ύψος του αντικειμένου της δίκης. Δεν καλύπτει αναγκαστικά το σύνολο των εξόδων δικηγόρου. Το ύψος αν αυτής της «διαδικαστικής αποζημίωσης» καθορίζεται με βασιλικό διάταγμα τις 26ης Οκτωβρίου 2007, το οποίο προβλέπει τα ελάχιστα και τα μέγιστα ποσά διαδικαστικής αποζημίωσης. Στο δικαστήριο εναπόκειται να προσδιορίσει το ποσό της αποζημίωσης μέσα σε αυτά τα όρια.

Σε ορισμένες περιπτώσεις το δικαστήριο μπορεί να μην καταδικάσει τον ηττηθέντα διάδικο στη δικαστική δαπάνη, αλλά να ρυθμίσει το ζήτημα αυτό διαφορετικά (συμφωνισμός των εξόδων,...).

Σε ποινικές υποθέσεις

Αν το πρόσωπο σε βάρος του οποίου έχει ασκηθεί δίωξη ή οι αστικώς υπεύθυνοι καταδικαστούν, βαρύνονται καταρχήν με τα έξοδα της δίκης, καθώς και με τη διαδικαστική αποζημίωση (κατ' αποκοπήν ποσό έναντι των εξόδων και των αμοιβών του δικηγόρου του διαδίκου που νίκησε - βλέπε ανωτέρω όσον αφορά τις αστικές και εμπορικές υποθέσεις). Αντιθέτως, αν τα πρόσωπα σε βάρος των οποίων έχει ασκηθεί δίωξη ή οι αστικώς υπεύθυνοι δεν καταδικαστούν και ηττηθεί ο πολιτικός ενάγων, ο τελευταίος μπορεί, ή θα πρέπει, να καταδικαστεί να καταβάλει το σύνολο ή μέρος των εξόδων της δίκης στο Δημόσιο και στο πρόσωπο σε βάρος του οποίου είχε ασκηθεί δίωξη, καθώς και διαδικαστική αποζημίωση. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα έξοδα της δίκης βαρύνουν το Δημόσιο. Οι κανόνες αυτοί περιλαμβάνονται στον κώδικα ποινικής δικονομίας.

Αμοιβές πραγματογνωμόνων

Σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις

Οι αμοιβές των πραγματογνωμόνων δεν ρυθμίζονται νομοθετικά. Οι πραγματογνώμονες καθορίζουν ελεύθερα το ύψος της αμοιβής τους. Το δικαστήριο ασκεί οριακό έλεγχο επί των αμοιβών αυτών (μπορεί να παρέμβει σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των διαδίκων και του πραγματογνώμονα), αλλά δεν υπάρχει νομοθετικό κείμενο που να καθορίζει τα ποσά στα οποία πρέπει να αντιστοιχούν οι αμοιβές των πραγματογνωμόνων. Το ζήτημα αυτό ρυθμίζεται από τα άρθρα 987 επ. του Δικονομικού κώδικα, καθώς και από το βασιλικό διάταγμα της 24ης Μαΐου 1993.

Το βασιλικό διάταγμα της 14ης Νοεμβρίου 2003 καθορίζει, εντούτοις, το ύψος των αμοιβών και των εξόδων που καταβάλλονται στους πραγματογνώμονες οι οποίοι ορίζονται από τα εργατοδικεία για τη διεξαγωγή ιατρικής πραγματογνωμοσύνης σχετικά με:

- διαφορές που αφορούν επιδόματα αναπηρίας,
- οικογενειακές παροχές για μισθωτούς και αυτοαπασχολούμενους,
- ασφάλιση ανεργίας και
- το καθεστώς υποχρεωτικής ασφάλισης για υγειονομική περίθαλψη και αποζημιώσεις.

Σε ποινικές υποθέσεις

Οι αμοιβές των πραγματογνωμόνων σε ποινικές δίκες ρυθμίζονται με το βασιλικό διάταγμα της 28ης Δεκεμβρίου 1950 και με την υπουργική εγκύκλιο της 22ας Ιανουαρίου 2009. Τα τιμολόγια για το 2009 έχουν δημοσιευτεί στο *Moniteur belge* της 12ης Ιανουαρίου 2009.

Μπορείτε να συμβουλευτείτε τα σχετικά κείμενα στο δικτυακό τόπο της [Επιτροπής εκσυγχρονισμού του δικαστικού σώματος](#) («Νομικές Πληροφορίες» - «επαγγελματίες» - «τιμολόγια» - «δικαστικά έξοδα») ή στο δικτυακό τόπο της [Δικτυακής πύλης της δικαστικής εξουσίας του Βελγίου](#) («Νομοθεσία»).

Αμοιβές μεταφραστών και διερμηνέων

Κατά τη διάρκεια της δίκης μπορεί να χρειαστεί να χρησιμοποιηθεί μεταφραστής ή διερμηνέας. Αυτό ισχύει όταν υποβάλλονται έγγραφα που έχουν συνταχθεί σε γλώσσα διαφορετική από τη γλώσσα διαδικασίας, ή όταν ένας μάρτυρας ομιλεί άλλη γλώσσα. Αυτό ισχύει επίσης όταν κάποιος διάδικος ομιλεί γλώσσα διαφορετική από

τη γλώσσα διαδικασίας και δεν κατανοεί τη γλώσσα διαδικασίας ή ο δικαστής δεν κατανοεί τη γλώσσα που χρησιμοποιεί ο διάδικος. Οι εφαρμοστέοι κανόνες περιλαμβάνονται στον νόμο της 15ης Ιουνίου 1935 σχετικά με τη χρησιμοποίηση των γλωσσών σε δικαστικές διαδικασίες.

Σε ποινικές υποθέσεις

Οι αμοιβές των μεταφραστών και διερμηνέων σε ποινικές δίκες ρυθμίζονται με το βασιλικό διάταγμα της 28ης Δεκεμβρίου 1950 και με την υπουργική εγκύκλιο της 22ας Ιανουαρίου 2009. Τα τιμολόγια για το 2009 έχουν δημοσιευτεί στο *Moniteur belge* της 12ης Ιανουαρίου 2009.

Μπορείτε να συμβουλευτείτε τα σχετικά κείμενα στο δικτυακό τόπο της [Επιτροπής εκσυγχρονισμού του δικαστικού σώματος](#) («Νομικές Πληροφορίες» - «επαγγελματίες» - «τιμολόγια» - «δικαστικά έξοδα») ή στο δικτυακό τόπο της [Δικτυακής πύλης της δικαστικής εξουσίας του Βελγίου](#) («Νομοθεσία»).

Σχετικοί σύνδεσμοι

[Ομοσπονδιακή δημόσια υπηρεσία Δικαιοσύνης](#)

[Επιτροπή εκσυγχρονισμού του δικαστικού σώματος](#)

Σχετικά έγγραφα

[Έκθεση του Βελγίου για τη μελέτη σχετικά με τη διαφάνεια των εξόδων \(829 Kb\)](#)

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 11/07/2025

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.